

PILGRIM I VIBORG STIFT

PILGERWANDERUNG IM BISTUM VIBORG
GO ON PILGRIMAGE IN VIBORG DIOCESE

VELKOMMEN SOM PILGRIM I VIBORG STIFT

Vi har her samlet nogle af de mange muligheder for at gå pilgrim – eller for at besøge en kirke undervejs på din gå- eller cykeltur i Viborg Stift. Ruterne er både lange og korte og inspirer til en time eller flere i eget og andres selskab. Stiftet er geografisk stort og byder på varierede landskaber og skøn natur.

Du behøver ikke at gå langt for at gå pilgrim – din vandring begynder med det første skridt. Du kan vælge at gå alene eller dele din tur og dine tanker med andre. Fælles for pilgrimme er den åndelige søgen efter svar – måske på et problem, måske i livet, måske på vandringen med Gud.

Viborg Stifts udvalg for pilgrimme

PILGER IM BISTUM VIBORG

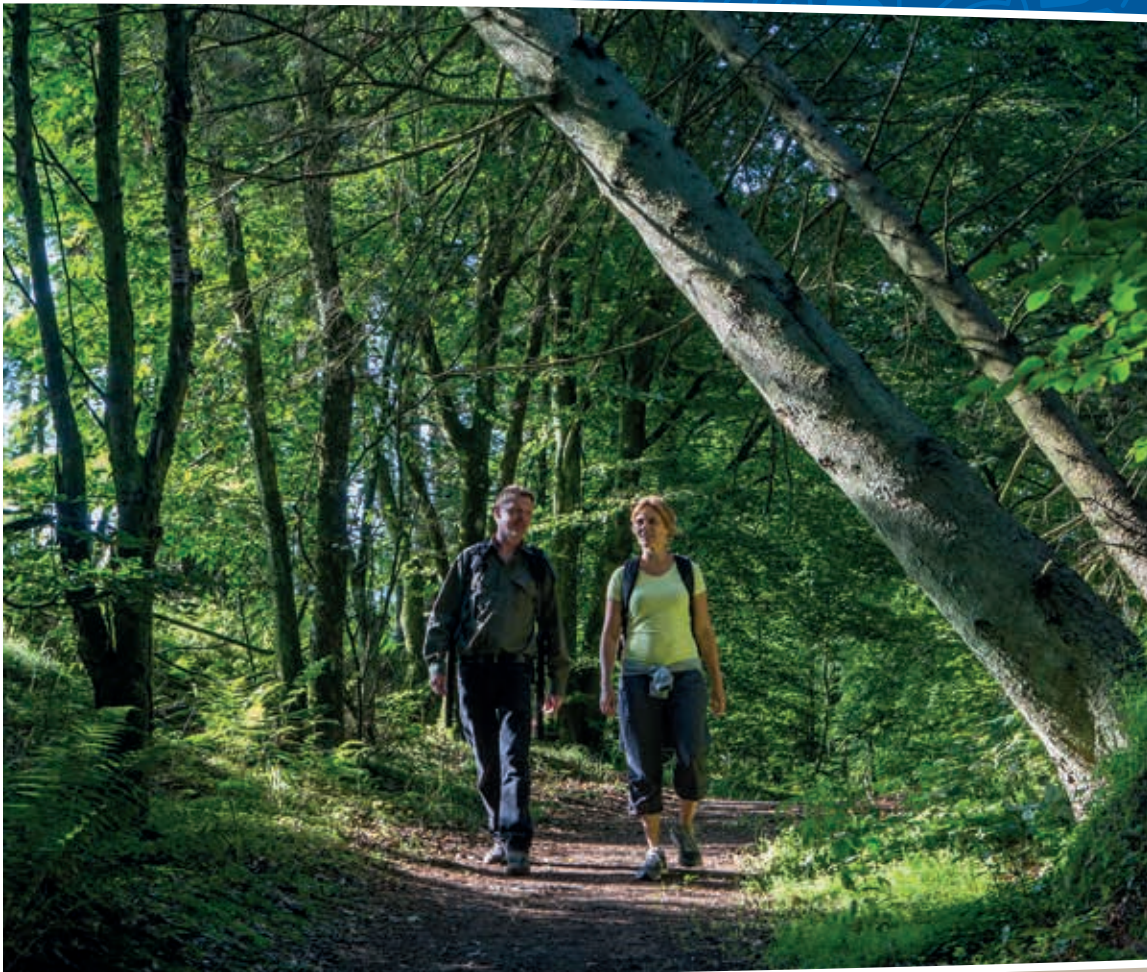
Wir haben hier einige der zahlreichen Möglichkeiten für den Besuch einer Kirche während einer Wanderung oder Fahrradtour zusammengestellt. Die vorgeschlagenen Routen sind von unterschiedlicher Länge. Das Bistum ist ein umfangreiches geografisches Gebiet, mit wechselnden Landschaftstypen und schöner Natur. Wollen Sie die Broschüre in dänischer oder englischer Version lesen, finden Sie diese auf der Website www.viborgstift.dk

A PILGRIM IN VIBORG DIOCESE

Here we have collected information about some of the many possibilities of visiting a church on your hiking or cycling tour in Viborg Diocese. The routes are long or short. Geographically the diocese is large, and it offers varied landscapes and beautiful scenery. If you wish to read the English or German version of the leaflet, you will find it on www.viborgstift.dk

Illustration af to pilgrimme på tur i Viborg Stift. De er på vej mod en kirke i Viborg Stift. De er på vej mod en kirke i Viborg Stift. De er på vej mod en kirke i Viborg Stift.

VIL DU VANDRE I VIBORG STIFT?

Vi præsenterer her et udpluk af vandre-ruter, hvor du kan opleve en kirke undervejs. Ikke alle kirker ligger direkte på de foreslåede ture, men på en lille afstikker. På de angivne hjemmesider kan du finde foldere og kort over de enkelte turforslag.

Du kan finde flere oplysninger om de enkelte kirker, deres adresser og åbningstider på deres hjemmesider.

De præsenterede ruter er så vidt muligt afmærkede.

PRAKTISCHE INFORMATIONEN

Wir haben hier eine Auswahl an Routen im Bistum Viborg zusammengestellt; alle mit der Möglichkeit unterwegs eine Kirche zu besuchen. Auf den in der Übersicht angeordneten Websites finden Sie Karten und Broschüren über die Routen. Die Symbole zeigen an, wo man Wandern, Radfahren oder Reiten kann. Jede Route hat eine Nummer, die ebenfalls auf der Karte am Start der jeweiligen Route angegeben ist. Einige der Routen haben mehrere mögliche Startpunkte; informieren Sie sich darüber bitte in den lokalen Broschüren, auf die wir hinweisen. Die vorgeschlagenen Routen sind so weit wie möglich gekennzeichnet. Auf der Website www.viborgstift.dk können Sie den gesamten Text der Broschüre auch in der dänischen und englischen Ausgabe finden.

PRACTICAL INFORMATION

We have chosen a selection of routes in Viborg Diocese, the common feature of which is that it is possible to visit a church on the way. In the listed home pages you will find maps and leaflets about the routes. The icons give information about where it is possible to hike, cycle or ride. Each route has a number, and it indicates the start of the route on the map. As some of the routes have many possible starting points, it is advisable to check the local leaflets, to which we refer. If possible, the presented routes are signposted. On www.viborgstift.dk you will find the whole text of the leaflet in German and English.

SÅDAN LÆSER DU OVERSIGTEN

Ikonerne fortæller, hvor du kan vandre, cykle eller ride. Hver rute har et nummer, som samtidig er gengivet på kortet, der hvor ruten starter. Nogle ruter har mange mulige startsteder, så tjek det lokale foldermateriale, som vi henviser til. Her kan du desuden læse, om turen er egnet for gangbesværede, eller om den er vanskelig at gå i årets våde perioder.

- Vandre
- Kirke
- Kirke med et nummer angivet har fået en præsentation her i folderen
- Cykle
- Ride
- Fl.: Flere stier at vælge imellem
- Viborg Stifts udbredelse
- Hærvejens vanderute
- Hærvejens cykelrute
- Den Danske Klosterrette

RUTENS NR.	RUTENS NAVN	KIRKER UNDERVEJS	KM	LÆS MERE
1	Planetstien Lemvig	Lemvig Kirke 1	12	www.vistnordvestjylland.dk
2	Hjertestien i Lemvig		6	
3	Lemvig Sødal		6	
4	Kabbelfredningen		6	
5	Kløverstjerne Gudum	Gudum Kirke 2	Fl. 2,5-13	www.vistnordvestjylland.dk
6	Sporø i Vandborg Ådal	Vandborg Kirke	4	www.spor.dk
7	7 Vene Vandreruter + en cykelrute	Vene Kirke 3	Fl. 5-20	www.venoe.dk
8	En vandretur Jegindø rundt	Jegindø Kirke	15	www.struer.dk
9	Kilen Resenborg og Hornet	Resen Kirke 4	14	www.nst.dk
10	Nautrup	Nautrup Kirke Glyngøre Kirke 5	17	www.visitskive.dk (se #43 på VisitSkives Vandreruter (oversigtskort))
11	Krejbjerg, Hjør, Hjørholm	Krejbjerg Kirke 6	17	www.skive.dk/stier
12	Balling Nedermølle/Overmølle	Balling Kirke	7	www.visitskive.dk
13	Grynderup Sø	Sæby Kirke	15	www.skive.dk (se #43 på VisitSkives Vandreruter (oversigtskort))
14	Vandrerute Langerødde	Vile Kirke	7	www.skive.dk/stier
15	15 Vandre- og ride-rute	Håsum Kirke	10	www.skive.dk/stier
16	Vandreruter Jelse Odde og Terne	Lunde Kirke 7	Fl. 4-7	www.skive.dk/stier www.nordfjends.dk
17	17 Natursti Skive Plantage	Rønberg Kirke Estavd Kirke	Fl. 5	www.skive.dk/stier
18	Vandrerute Stubbergård Sø	Sevel Kirke 9	14-20	www.visitholstebro.dk
19	En travetur rundt om Vandskiftsøen	Mejdal Kirke 10	7	www.visitholstebro.dk
20	Ejsing Stjerne – motion og oplevelse	Ejsing Kirke	Fl. 2-9	www.visitholstebro.dk
21	Naturen ved Sunds Sø	Sunds Kirke 11	Fl. 5	www.natur.herning.dk
22	Servad-Vest ruten	Vind Kirke 12	29	www.natur.herning.dk
23	Troldtoft-ruten	Ørnhøj Kirke	27	www.natur.herning.dk
24	Ørnhøj-ruten		16	
25	Abildå-ruten		18	
26	Bjergene i Sinding	Sinding Kirke	Fl. 4-8	www.natur.herning.dk
27	Skovse-ruten	Vildbjerg Kirke	22	www.natur.herning.dk
28	Skibbild-ruten		18	
29	Timring-ruten		28	
30	Servad syd-ruten		17	
31	Rind og Amborg Kirkestier	Rind Kirke 13 Amborg Kirke 14	13	www.viborgstift.dk
32	Balling Sø – hvor fortid og nutid mødes	Engesvang Kirke 15	12	www.visitkast-brande.dk
33	Brandlund – mose, hede, skov	Brande Kirke 16	Fl. 1-8	www.visitkast-brande.dk
34	Velkommen til Ulbjerg-Sundstrup	Ulbjerg Kirke 17	Fl. 2-35	Google: Vandretur Ulbjerg
35	Lysgård Kirke til Vium Kirke	Lysgård Kirke 19 Vium Kirke 20	7	www.viborgstift.dk
36	Hald Sø området	Dollerup Kirke Hald Ege Kirke Finderup Kirke	Fl.	www.nst.dk
37	Asmild Naturområde	Asmild Kirke	2-8	www.visitviborg.dk
38	Vilsted Sø – unikke naturoplevelser på sø, å og fjord i Vesthimmerland	Ranum Kirke Overlåde Kirke Vilsted Kirke 21 (Vitskøl Kloster, 4 km fra ruten)	20	www.naturstypresen.dk/naturoplevelser/ natugider/vilsted-soe/aktiviteter/
39	Loivs halven rundt	Gedstedt Kirke Ulits Kirke Alstrup Kirke Louns Kirke 22	32	www.vesthimmerland.dk

DE LANGE RUTER

Flere ruter er så lange, at du har mulighed for at vandre eller cykle ad dem i flere dage. Vi bringer et udsnit af dem her. På nettet og hos dit lokale turistbureau kan du også kigge efter de mange regionale og nationale cykelruter, der giver nye muligheder for både at opdage landskabet og besøge kirker undervejs. I folderen her har vi markeret et startsted for hver rute, men man kan naturligvis selv vælge, hvordan man tilrettelægger sin tur. Find selv de mange kort og foldere over ruterne på nettet og undersøg de spændende muligheder for en god pilgrimstur.

RUTENS NR.	RUTENS NAVN	KIRKER UNDERVEJS	KM	LÆS MERE
40	40 Rundt om Nissum Fjord – en vestjysk klitfjord	Baving Kirke Nees Kirke Nr. Gærding Kirke Vemb Kirke Sdr. Nissum Kirke Thorsminde Kirke	70-85	www.nissumfjord.dk
41	Klosteruten (Holstebro)	Holstebro Kirke Mejdal Kirke Tvis Kloster Kirke Mejrup Kirke Borbjerg Kirke Ryde Kirke Sevel Kirke Stubber Kloster Sahl Kirke Ejsing Kirke Vindrup Kirke Handbjerg Kirke Hjern Østre Kirke Hjern Vestre Kirke Sir Kirke Måbjerg Kirke Nørrelandskirken Holstebro Valgmenighedskirke	100	www.visitholstebro.dk
42	42 Vestsallingstien	Skive Kirke Hem Kirke Brøndum Kirke Balling Kirke Ramsing Kirke Vejby Kirke Lem Kirke Rødding Kirke	25	www.skive.dk
43	43 Natursti Salling	Skive Kirke Lyby Kirke Jebjerg Kirke Røszlev Kirke Durup Kirke Sæby Kirke Glyngøre Kirke	29	
44	44 Den Skæve Bane	Blåhøj Kirke Skærbjerg Kirke Brande Kirke Ejstrup Kirke Hampnen Kirke Christianshede	76	www.visitkast-brande.dk
45	45 Himmerlandsstien	Løgstrup Kirke Vindblæs Kirke Ulstrup Kirke Aars Kirke Østerballe Kirke Aalestrup Kirke Hvam Kirke Skals Kirke Vorde Kirke Viborg Domkirke	79	www.oplevelser.viborg.dk
46	46 Alhedestien	Herning Kirke Fredens Kirke Gjellerup Kirke Gullestrup Kirke Sunds Kirke Ilskov Kirke Karup Kirke 18 Frederiks Kirke Dollerup Kirke 20 Hald Ege Kirke Viborg Domkirke	49	www.visitviborg.dk
47	Den Danske Klosterute (national)	Nørre Snede Kirke Grønåb Kirke Ans Kirke Sahl Kirke Bjerringbro Kirke Hjerring Kirke Hjermind Kirke Mammen Kirke Ørum Kirke Vismum Kirke Vejrumbro Kirke Tapdrup Kirke Asmild Kirke Sortebredre Kirke Gråbrødre Kirke Viborg Domkirke Houlkar Kirke Rødding Kirke Vammen Kirke Lindum Kirke Skivum Kirke Aars Kirke Ulstrup Kirke Flejsborg Kirke Overlåde Kirke Ranum Kirke Vilsted Kirke Vindblæs Kirke Salling Kirke Oudrup Kirke		www.klosteruten.dk
48	48 Hærvejen	Aggersborg Kirke Løgster Kirke Vindblæs Kirke Ulstrup Kirke Aars Kirke Skivum Kirke Gislum Kirke Testrup Kirke Aalestrup Kirke Skals Kirke Vorde Kirke Viborg Domkirke Søndermarkskirken Hald Ege Kirke Dollerup Kirke 20 Thorning Kirke		www.haervej.dk

På www.viborgstift.dk finder du også en guide til kirker langs Hærvejen i Viborg Stift.

KÆRE PILGRIMME, VANDRERE OG CYKLISTER!

Velkommen til Viborg Stift!
– til Hævejen, Klosteruten eller en af vore andre vandruter.

Vi glæder os over at dele et stykke af jeres livsvej samt over at kunne præsentere en række af vore smukke kirker og landskaber.

At vandre og gå pilgrimsture bringer os ned i tempo. Det åbner vore sanser for livets skønhed og modner vore tanker.

Jeg vil ønske jer en inspirerende og udviklende vandring!
Vi ses i Viborg,
Henrik Stubkjær, Biskop

Jeg har gået mig mine bedste tanker til. Og jeg kender ingen tanke så tung, at man jo ikke kan gå fra den. (Søren Kierkegaard)

VELKOMMEN TIL VIBORG STIFT

I dette oversigtskort præsenterer vi et lille udpluk af de mange kirker, du kan besøge i Viborg Stift. Kirkerne er udvalgt efter, om de ligger nær en vandresti. I skemaet på kort-siden finder du desuden et bredt udvalg af de stier og ruter i Viborg Stift, hvor du kan besøge en kirke undervejs.

Vi håber med dette materiale at præsentere nogle af de mange muligheder for at gå kortere eller længere pilgrimsvandring i Viborg Stift – eller for at kombinere besøget i en kirke med at gå en tur.

Ønsker du at gå pilgrim, har vi her i folderen samlet en række pilgrimsord, der er gode at bruge som tankegods på turen. På www.viborgstift.dk/pilgrim har vi desuden samlet uddybende materialer – ord at gå på, tekststykker og salmer, som vi håber, I vil bruge som inspiration til en pilgrimstur.

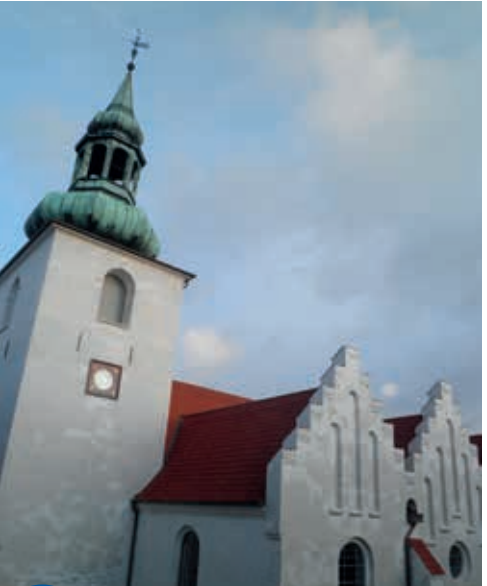
KIRKER I VIBORG STIFT

Viborg Stift har over 300 kirker, og de er et besøg værd. I tid spænder de fra landets ældste daterede landsbykirke i Gjellerup fra 1120 til det nyeste kirkebyggeri.

Et besøg i kirkerne er samtidig et spændende dyk ned i de sidste tusinde år af Danmarks religiøse og kulturelle historie. Kirkernes kunstneriske udførelse er mangfoldig og inspirerende. Ikke mindst finder du i kirkens rum plads til fordybelse og nærvær – måske til at tænde et lys og lade tankerne finde frem.

Vil du vide mere om de enkelte kirker, er adresser, åbningstider samt oplysninger om historie og udførelse ofte at finde på kirkernes hjemmesider. Her finder du desuden mere information om de mange spændende koncerter og kirkelige aktiviteter, som hver dag løber af stablen rundt om i stiftet.

Det angivne år for opførelse for alle ældre kirker i folderen er omtrentligt.

1
LEMVIG KIRKE
www.lemvigkirkerne.dk

TURFORSLAG: Planetsti, Hjertesti, Lemvig Sodal, Kabbelfredningen (flere rutelængder)

Opført: 1200-1250
Lemvig Kirke ligger på torvet midt i byens travle liv, og her har den ligget i 800 år. Kunstneren Bodil Kaalund har udsmykket altertavlen, prædikestolen samt pulpiturer og degnestol. Gotiske ombygninger af den tidligere romanske kirke tilføjede de store kapeller, så kirken blev til en korskirke. Kirken rummer et rigt rokokoinventar. 1933-35 blev kirken udvidet og forsynet med kamtakkede gavle, ligesom tårnet fik løgkuppel. Dagligt klokkespil.

3
VENØ KIRKE
www.sognekirke.dk/veno

TURFORSLAG: Vandruter Venø + en cykelrute (rutelængder: 5-20 km)

Opført: omkring 1536
Ifølge Nationalmuseet er Venø Kirke med sine kun 9,8 x 4,2 meter Danmarks mindste. Tidligere var den endnu mindre, men ombygninger har føjet et par meter til kirkerummet samt tilføjet et våbenhus. Kirken er indvendigt restaureret i 2016. Kirkerummet fremstår enkelt og hvidkalket og danner baggrund for de bevarede gamle elementer, døbefont, prædikestol, kalkmalerier og præstetavler. Ny alterudsmykning (stenbillede af Knud Agger).

4
RESEN KIRKE
www.rhb.dk

TURFORSLAG: Kilen Resenborg og Hornet (14 km)

Opført: 1100-1200
Kirkens oprindelige del har de tidlige kirkens enkle grundplan med kor og skib. Efter tidens skik var den forsynet med to indgange: en til mænd og en til kvinder. I dag er der indgang til kirken gennem den oprindelige kvindedør. Foran indgangen blev der i sen middelalder opført et våbenhus. I kirkens alterbord er indmuret en sten med to fordybninger; det er det tidligere relikviegemme fra det oprindelige katolske alter. Døbefonten er også den oprindelige fra kirkens byggetid. En udsåret træfigur stammer også fra katolsk tid. Ellers bærer kirken præg af senere tiders rigere inventar. Tårnet er opført i 1792.

5
GLYNGØRE KIRKE
www.glyngorekirke.dk

TURFORSLAG: Nautrup (17 km)

Opført: 1919
Glyngøre Kirke er Sallings yngste kirke. Da Skive-Sallingbanen fik endestation i Glyngøre, voksede en større stationsbyg frem på odden, og den skulle naturligvis have sin egen kirke. Kirken er lyst og enkelt indrettet. Altertavlen med motivet af den gode hyrde er malet af Peter Skovgaard.

2
GUDUM KIRKE
www.gudumkirke.dk

TURFORSLAG: Gudumstierne (flere rutelængder: 2-13 km)

Opført: 1100-1200
Kirken var tidligere kirke til Gudumkloster. Med ophejslen til klosterkirke blev kirken bygget højere, i murværket ses derfor flere spor af ombygninger samt tidligere dør- og vinduesåbninger. Senere restaureringer har siden tilføjet kirken et sideskib og tårn. Farvestrålende sen-gotisk altertavle fra 1640.

Frighed

Du vander i naturen langt væk fra hverdagens tidsstyring og kalenderens krav – en indre og en ydre frihed, hvor du oplever frihed: frihed til at gå, hvor du vil, og frihed til at tænke, som det falder dig ind.

OM AT GÅ PILGRIM

En pilgrimsvandring er både en indre og ydre rejse. Pilgrimen flytter sine fødder, oplever kroppens behov og begrænsninger undervejs på sin tur.

Fælles for pilgrimsvandrere er ønsket om nye erfaringer. Vi bevæger os for at få en pause fra hverdagen, få ny indsigt, få øje for Guds nærvær i vores liv. En indre rejse, om man vil, der begynder med det første skridt. Den kan vare mindre end en time eller mere en måned. Vandringer bliver til en pilgrimsvandring, når du søger svar.

Mange forener deres vandring med en kulturhistorisk interesse og besøger undervejs klostre, kirker og særlige historiske steder. Vi håber, at du i dette materiale vil finde inspiration til din egen pilgrimsvandring – alene eller i fællesskab med andre.

VIL DU VIDE MERE?

I Facebook-gruppen "Pilgrim Viborg Stift – forum for vandring, stilhed og meditation" kan du løbende følge med i stiftets pilgrimsaktiviteter. På www.viborgstift.dk har vi ud over nyheder og inspiration for pilgrimme også samlet viden om de mange pilgrimsforeninger i Danmark og Norden, hvor der året rundt bliver arrangeret mange aktiviteter.

Pilgrimmens syv nøgleord

Blandt pilgrimme er udviklet syv nøgleord som en måde at forstå, hvad det vil sige at være pilgrim: langsomhed, frihed, enkelhed, bekymringsløshed, stilhed, fællesskab og åndelighed. I materialet her har præster fra Viborg Stift givet deres fortællinger af de syv nøgleord.

Ordene rummer hver for sig muligheden for at dvæle ved deres betydning, både som pilgrim i selve vandringer og i livet.

6
KREJBJERG KIRKE
www.bvbook.dk

TURFORSLAG: Krejbjerg, Hjer Holm (17 km)

Opført: 1100-1200
Krejbjerg Kirke er en romansk kirke opført i granitkvadre. Kirken bestod oprindeligt af apsis, kor og skib og fik i sen middelalder bygget tårn og våbenhus på. Kirken undergik en større restaurering i 1974-76. Den romanske døbefont er fra kirkens ældste tid. Altertavlen er et maleri af Niels Bjørre fra 1905: "Kristus prædiker for folket".

Fællesskab

At gå pilgrim er at vandre i et fællesskab. Dagligdagens forskelligheder udviskes og bliver ubetydelige. I stedet deler du alt med dine medvandrere: livshistorier, bøn, mad, vand og ømme fødder.

7
LUNDØ KIRKE
www.hdl-kirker.dk

TURFORSLAG: Jelse Odde og Termø (flere rutelængder: 4-7 km)

Opført: formodentligt 1300-tallet
På kirkens alter står en kopi af et sjældent kobberkrucifiks fra omkring 1100-1150 med en Kristusfigur. På korsets bagside er en smuk ærkeenglen Michael som dragedræber museumet. I kirken hænger også en madonna-figur i egetræ fra slutningen af 1400-tallet af høj kunstnerisk kvalitet (yderligere 5 figurer befinder sig i dag på Nationalmuseet). Desuden er der ophængt et kirkeskib i 2016 – en model af et "limfjordspenalhus" fra 1926.

8
HEM KIRKE
www.hhd-kirker.dk

TURFORSLAG: Vestsallingstien (25 km)

Opført: 1100-1200
Hem Kirkes tårn og våbenhus er fra slutningen af 1300-tallet og udgør i dag kirkens ældste uforandrede bygningsdele. Koret og skibet i Hem Kirke blev i den sene middelalder forlænget med nye gavle bygget i munkesten og prydet med blændinger. Ved en lidt hårdhændt restaurering i 1800-tallet blev kirkens oprindelige kvadersten samlet forinden i kirkens murværk og væggene bygget op i små, røde mursten. I tårnet hænger en af landets ældste klokker fra tiden lige før 1200. Uden for kirken er opstillet et kors udført af stenhugger Jacob Vestergaard, Grønning. En anden skulptur fra hans hånd forestiller en mand og en kvinde på deres bæk til gudstjeneste. Kirkegården er en frodig oase, hvor man kan finde ro til eftertanke. Uden for selve kirkegården er en lille park med skyggefulde træer og bænke.

9
SEVEL
www.sevelkirke.dk

TURFORSLAG: Vandreture Stubbergård Sø (flere rutelængder: 14-20 km)

Opført: omkring 1200
Sevel Kirke er en romansk kirke bygget i kvadersten – en del af kirken samt tårnet er bygget af materialer fra en nedrevet kirke i Trandum. Den rige familie Juuls præg på kirken kan ses på både prædikestol, herskabsstole, pulpitur, gravminder og epitafium. Alterbordet er bygget i sten og har, som traditionen foreskrev det i katolsk tid, et relikviegemme.

10
MEJDAL
www.mejdalkirke.dk

TURFORSLAG: En travetur rundt om Vandkraftsøen (7 km)

Opført: 1982
Mejdal Kirkes runde form er centreret om klokketårnet. Centralt i selve kirkerummet står det cirkulunde alterparti, der bærer et lille guldbelagt kors. Også toppen af tårnet bærer et guldbelagt kors. Med udgangspunkt i ordene "I begyndelsen var ordet" har kunstneren Berit Hjelholt udsmykket prædikestolen med en billedævnning. To af rummets vægge er udsmykket med en billedfrise af Edvard Jensen. Kirken ligger i en forstad til Holstebro ned til Vandkraftsøen. Arkitekten Holger Jensen har gjort et fint arbejde for at skabe sammenhæng mellem kirken, kvarteret og de grønne områder ned til søen.

Bekymringsløshed

Bekymringer, bekymringer, sådan kan livet som voksen føles. Det hører til det at være menneske. Alligevel bliver vi i nøgleordene opfordret til bekymringsløshed, fordi bekymringer kan sværte hele fladen sort og hvide glæden og friheden. Giv derfor dig selv tider, hvor du ikke bekymrer dig.

11
SUNDS KIRKE
www.sundskirke.dk

TURFORSLAG: Naturen ved Sunds Sø (flere rutelængder: 5 km)

Opført: 1897
Her lå tidligere en lille kvaderstenskirke uden tårn, der blev revet ned, da den nuværende kirke blev bygget. Prædikestol og døbefont stammer begge fra den gamle kirke. Døbefonten er kirkens klenodie og er udført af stenmester Horder omkring år 1200. Prædikestolens bemaling er inspireret af kirkens alterbillede, der er malet af den færøske kunstner Torbjørn Olsen i 2006.

www.viborgdomkirke.dk

WILLKOMMEN IM BISTUM VIBORG

Auf dieser Übersichtskarte zeigen wir eine kleine Auswahl der zahlreichen Kirchen, die Sie im Bistum Viborg besichtigen können. Die ausgewählten Kirchen befinden sich in der Nähe von Wanderwegen. In der Übersicht auf der Seite mit der Karte finden Sie darüber hinaus eine breite Auswahl an Wegen und Routen im Viborg Stift, die an Kirchen vorbeiführen. Wir hoffen Ihnen mit diesem Material einige der vielen Möglichkeiten für kürzere oder längere Pilgerwanderungen im Bistum Viborg präsentieren zu können – oder wie man die Besichtigung einer Kirche mit einem Spaziergang kombiniert.

WELCOME TO VIBORG DIOCESE

In this summary map we show a small number of the many churches in Viborg Diocese. The churches have been chosen, because they are located close to a hiking path. In the summary on the map page you will also find a wide selection of the paths and routes in Viborg Diocese, where it is possible to visit a church on your way. With this material we hope to present some of the many possibilities of going on short or long pilgrimages in Viborg Diocese – or of combining a visit to a church with a hiking tour.

VIBORG DOMKIRKE

Viborg Domkirke har en lang og omtumlet historie bag sig. Århundreder med brande og genopbygning hargede kirken, der i 1862 måtte lukke sine forældne bygninger. Med en ny, stor ombygning var det ønsket at genskabe den oprindelige kirke. Med hård hånd afklædte man bygningen næsten al dens historie, men som kirken står nu, er den et klart eksempel på den ideale romanske storkirke. Siden er Joakim Skovgaards kalkmalerier kommet til som en enestående protestantisk billedbibel, der har gjort kirken til et turistmål og valfartssted.

DEN SKJULTE KIRKE

Under kirken ligger stadig biskop Eskilds krypt "Kraftkirken" eller "Den skjulte kirke": det ældste romanske rum i Danmark.

PILGERWANDERUNGEN

Eine Pilgerwanderung ist sowohl eine innere, als auch eine äußere Reise. Der Pilger bewegt seine Füße, und wird sich während seiner Reise der Bedürfnisse und Begrenzungen des Körpers bewusst. Gleichzeitig ist es eine Reise durch die eindringlichsten Fragen des Lebens. Wohin führt mich mein Lebensweg? Wo und wie begegnet mir Gott? Wo ist mein Platz in dieser Welt? Viele kombinieren ihre Wanderung mit kulturhistorischem Interesse und besichtigen unterwegs Klöster, Kirchen und besondere historische Orte. Wir hoffen, dass Sie mit Hilfe dieses Materials Anregungen für Ihre eigene Pilgerwanderung finden werden – alleine oder gemeinsam mit anderen. Auf der Website www.viborgstift.dk können Sie den gesamten Text der Broschüre auch in der dänischen und englischen Ausgabe finden.

GOING ON PILGRIMAGE

A pilgrimage is both an inner and outer journey. The pilgrim moves his feet and experiences the needs and limits of the body on the way. At the same time it is a journey with some of the most important questions. Where am I heading in my life? Where and how does God meet me? Where is my place in this world? Many people combine their tour with a cultural and historical interest and visit monasteries, churches and special historical locations on their way. We hope that you will get inspiration for your own pilgrimage by means of this material – alone or in the company of others. In www.viborgstift.dk you will find the whole text of the leaflet in German and English.

18
KARUP KIRKE
www.karupkirke.dk

TURFORSLAG: Alhedestien (49 km)

Opført: 1400-tallet
Karup Kirke ligger på en bakke. Sydøst for kirken, i dag i en privat have, ligger en "hellig kilde", hvor der i 1470'erne blev anlagt et mindre kapel. I en tid, hvor pilgrimsstrømmen var folkerig, blev kapellet dog snart for småt, og i stedet byggede man Karup Kirke. Med sit oprindeligt 26 m høje tårn og 7 hvælvinger blev kirken i folkmunde kaldt "Domkirken på heden". Den hellige kilde samt en Jomfru Maria-figur i kirken trak pilgrimme samt syge, der søgte helbredelse, til fra hele landet. Op mod reformationen blev pilgrimmene dog borte, og kirken, der lå på en fattig hedeegn, forfaldt. I længden hjalp det kun lidt på tilstrømningen af pilgrimme, at præsten efter sigende hældte vand i Maria-figurens hoved for at få hende til at græde levende tårer. I 1714 gav et lynnedslag i tårnet kirken dødsstødet. Kirken lå som en ruin, indtil den i 1743 blev købt på auktion. Sideskibe, tårn og apsis blev revet ned og kirken restaureret.

22
LOUNS KIRKE
www.3-kirker.dk

TURFORSLAG: Lovns Halveen rundt (32 km)

19
LYSGÅRD KIRKE
www.lysgaardkirke.dk

TURFORSLAG: Lysgård Kirke til Vium kirke (7 km)

Opført: 1100-tallet
Den kullede Lysgård Kirke blev bygget i et fattigt sogn med lyng så langt øst rakte. Kirkerummets færvætsning afspejler med sine rød-lilla samt grønne og jordbrune farver, hvordan landskabet så ud omkring kirken. Døbefonten er fra 1200-tallet. St.St. Blicher var præst i kirken fra 1819-1825. En af hans kendte noveller "E Bindstouet", foregår i den gamle skolestue i Lysgård. Derfor er "E Bindstouet" rejst som mindehus for Blicher nær kirkegårdsdiget.

20
DOLLERUP KIRKE
www.dollerupkirke.dk

TURFORSLAG: Hald Ege og Dollerup Bakker. Bemærk, at der er mulighed for at vandre til Hald Ege Kirke ad Hævejen og lokale stier samt til Finderup Kirke (flere rutelængder)

Opført: 1200-tallet
Mellem langstrakte lyngbakker løfter den lille, kullede kirke sine grå mure op over kommarken og kirkegårdens brede kampestenstiger. Kirken er fra 1200-tallets begyndelse og står i granitkvadre fundet på enegns marker. Kirkens og korets nord-side står næsten uroret fra kirkens første tid; her findes det eneste bevarede vindue, det er dog tilnæret. Våbenhuset er fra 1600-tallets begyndelse.

En vandring ud i verden

At gå pilgrim er ikke en vandring ud af verden, men ud i verden. En vandring i retning af at leve et mere helt menneskeliv i samklang med Gud, med mennesket og det skaberværk, vi alle er en del af.

21
VILSTED KIRKE
www.det3kirker.dk

TURFORSLAG: Vilsted Sø (20 km)

Opført: 1100-1200
Med sit våbenhus i rokokostil og det egenartede stytetårn falder Vilsted Kirke i øjnene allerede på afstand. Nær kirkegården er et middelalderligt tingssted markeret. I våbenhusets murværk er indfattet gravsten, der tidligere lå i gulvet inde i kirken. Kirkens krucifiks, epitafium og paneler på prædikestolen er nyligt renoveret. Indhugget i to af sydurens kvadre ses to skaktafler: sten med skakbrættets kvadratiske mønstre. En skik, der især kendes i det nordlige Jylland samt i Tyskland – hvad formålet var, er uvist. Inde i kirken har prædikestolen udsårne hoveder af engle, mennesker og djævl. Kirkens fine krucifiks er fra ca. 1475.

22
LOUNS KIRKE
www.3-kirker.dk

TURFORSLAG: Lovns Halveen rundt (32 km)

Opført: 1300-tallet
Louns Kirke ligger højt i det kuperede vesthimmerlandske landskab. Fra kirken kan man se vidt ud over Lovns Bredning samt nyde den nærliggende Louns Sø. Kirken er opført i 1300-tallet, skønt dens enkle grundform ligner de tidligere romanske kirker. Til gengæld fortæller den svagt spidsede korbue, at kirken er tidlig gotik.

Åndelighed

Er det turde åbne os for noget, der er større end os selv. Åbne os uden at skulle præstere, men netop i stedet tage imod. Vi skal ikke gøre, men være. En åndelig eksistens er en samtale, som vi får lov at have med Gud, hvor vi kan lægge alt det frem, vi tænker på. Det er derfor også et sted, hvor vi kan få hold på vore tanker. Åndelighed er, at vi kan få et større perspektiv på vort liv. I en åndelig eksistens har vi altid en medvandler i vort liv.